

## 3.2. Het scheermes van Willem van Ockham

### 137. Situeer Ockham in het nominalisme

Situering in de kloof tussen filosofie en theologie:

eind 13<sup>e</sup> eeuw komt het nominalisme op

= een reactie tegen de theologie:

geloofswaarheden betreffen enkel het geloof

de rede wordt steeds meer autonoom

### 138. Wat is het filosofische realisme?

Realisme is een filosofische stelling:

kennis en bestaan van de dingen zijn parallel

ik ken de werkelijkheid

dus ze bestaat

Zie Plato en Aristoteles:

ik kan abstracte begrippen bevatten

(universalia, ideeën)

dus moeten ze wel bestaan

### 139. Hoe is het nominalisme een reactie op het filosofische realisme?

Mensen kunnen niet tot de scheppingskracht van God doordringen

Menselijke kennis is beperkt in vergelijking met Gods almacht:

er is geen garantie dat de werkelijkheid is zoals de mens ze kent!

Student Bieke Blokman

#### 140. Wat is de essentiële stelling van het nominalisme?

We kunnen enkel voortgaan op de informatie die de zintuigen ons geven  
(onze kenvermogens zijn nu eenmaal beperkt)

Deze waarneming betreft enkel particuliere dingen:

Geen Algemeenheden  
enkel particuliere dingen die wij benoemen  
(Vandaar de term nominalisme)

Namen zijn slechts een flatus vocis:

buiten de Geest bestaan er geen Algemeenheden

#### 141. Wat is dan het statuut van een algemeenheid?

Een algemeenheid is:

wel een wijze van denken

(modus intelligendi)

wel een wijze van uitdrukken van taal

(modus significandi)

Maar geen bestaanswijze

(modus essendi)

Student Bieke Blokman

## 142. Wat is het scheermes van Ockham?

Entia non sunt multiplicanda praeter necessitatem

= de « ontologische spaarzaamheid » :

men mag niet meer dingen in de werkelijkheid aannemen dan strikt noodzakelijk

Gevolg:

er zijn enkel particuliere dingen die soms op elkaar lijken

het is niet nodig te zoeken om de gelijkenis of relatie zelf als een ding te beschouwen

Deze gelijkenis of relatie construeren we zelf in ons denken